

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVIŠTĚ
V OSTRAVĚ

Statutární město Opava
Horní náměstí 69/382
746 01 OPAVA
5eabx4t

Váš dopis čj. / ze dne: MMOP 28822/2020, SPIS:4701/2020/OPP
Naše čj.: NPU-381/19774/2020
Vyřizuje: Mgr. V. Hájek
Spisový znak: 820.2.

Ostrava 25. 3. 2020

MPZ Opava, rejstř. číslo v ÚSKP 2192, bytové domy Hrnčířská 3, 5, 7, 9, 11 a Masarykova 14, č.p. 121, 122, 123, 124, 125, 126 , Opava, okres Opava

Písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče k žádosti podle § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Předmět žádosti:

Výměna oken, střechy a zateplení objektů.

Přílohy žádosti:

DSP vypracovaná Ing. arch. Jaroslavem Chvátalem v únoru 2020.

Popis zamýšlených prací:

- Výměna stávajících ocelových oken z jednoduchým zasklením v suterénu (1.PP Masarykova třída č. 14, okno do kotelny 1. PP Hrnčířská č.3) za nová plastová zasklená dvojsklem.
- Výměna stávajících oken dřevěných zdvojených za nová plastová zasklená trojsklem s celkovým součinitelem.
- Oprava vstupů a výkladců prodejních jednotek z hliníkového rámu a bezpečnostního prosklení trojsklem.
- Zateplení obvodových stěn v tl. 160 mm (výjimku zateplení tvoří pás šířky cca 1,00 m mezi kordonovou a parapetní římsou v 2.NP - použita minerální vata v tl. 80 mm
- Zateplení podhledu v průjezdu mezi objekty č. 5 a č. 7 a strop v místě zásobovací rampy objekt č. 11 - izolantem z minerální vaty s podélnými vlákny v tl. 220 mm
- Oprava soklové části ve dvoře - dekorační omítka na bázi barevných křemičitých zrněk
- Zateplení půdních prostor objekt Hrnčířská č. 3 - volně položená minerální vata ve dvou vrstvách 120+160 mm v celkové tloušťce 280 mm
- Zateplení střechy objektů Hrnčířská 5, 7, 11 a Masarykova třída 14 nadkroevní izolaci v systémovém řešení desky PIR v tl. 160 mm
- Vyspravení omítky parteru v uliční části – očištění parteru, oprava teraca ve hmotě + hydrofobní antigrafiti ochranná vrstva, omítka parteru očištěna vyspravena a provedena nová tenkovrstvá omítka.
- Oprava (prodloužení balkónů o 200 mm), nové zábradlí výšky 1,00 m + výměna pochozí dlažby balkónové desky.
- Proveden nový hromosvod včetně zemnění

- Montáž nových markýz nad výkladce prodejních jednotek
- Montáž nových stříšek nad vstupy
- Obnovení výkladců v průjezdu mezi objekty 5 a 7, a v objektu 11 z ul. Masarykovy třídy

Charakteristika věci/objektu/území:

Bytové domy se nacházejí na území Městské památkové zóny Opava, která byla ustanovena vyhláškou č. 476 ze dne 10. září 1992. Jedná se o kvalitní příklad tradicionalistické bytové zástavby s městotvorným obchodním parterem z období dozínání socialistického realismu. Budovy v celé frontě jsou řešeny v rámci požadavků socialistického realismu v tradičních formách s obchodním parterem odděleným od hlavní hmoty kordónovou římsou a s korunní římsou, oddělující hmotu domu od sedlových střech a zvalbené střechy na nároží. Mezi domy čp. 122 a 123 se nachází průchod, do Hrnčířské ulice zvýrazněný arkýřem s lodžemi, jejichž zábradlí je zdobeno figurálními reliéfy od sochaře A. Ivanského. Figurální sochařský reliéf je uplatněn i nad průjezdem domu čp. 125. Poměrně kvalitní provedení uličních průčelí s obchodním parterem – cenné jsou zachované architektonické prvky a umělecká díla (figurální reliéfy). Stavby mají dochovanou hmotovou skladbu i siluetu a z podstatné části i architektonické prvky a detaily.

Současný stav poznání dotčených chráněných kulturněhistorických hodnot:

Mezi chráněné památkové hodnoty MPZ Opava patří dochovaný půdorys městského jádra v historicky rostlé urbanistické struktuře sídla, formované od středověku, v 19. století až po 30. léta 20. století, panorama historického centra města, hodnotné městské interiéry, střešní krajina, fasády historických objektů včetně materiálového řešení i způsobu provedení původních řemeslných prvků (historické okenní a dveřní výplně), stejně jako ucelený architektonický výraz jednotlivých staveb i celých původních souborů, povrchy komunikací, tradiční střešní krytiny, nemovitě kulturní památky a objekty navržené k zapsání do Ústředního seznamu kulturních památek ČR, objekty dotvářející charakter MPZ, veřejná a vybraná zeleň. K chráněným památkovým hodnotám patří i architektura socialistického realismu, především ve své vrcholné podobě (do roku 1956), která v hojné míře zaplnila poválečné proluky v historické zástavbě a významně tak spoluutváří charakter zástavby MPZ.

Předmětný domovní blok má je pro MPZ Opava z památkového hlediska významný jak svou hmotovou kompozicí, tak i architektonickým výrazem, pro něž je signifikantní užití tradičních dekorativních a výrazových prvků vycházejících z místní stavitelské tradice. Břizolitové omítky a umělý kámen v uličních průčelích vycházejí z funkcionalistické architektury, bosáže, římsy, plastické prvky a reliéfní výzdoba pak z eklektických stylů, které jsou pro charakter zástavby MPZ Opava určující. Hmota objektu Hrnčířská 3, přímo navazuje na předválečnou strukturu zástavby této významné ulice a vytváří harmonický přechodový prvek k nově pojedené zástavbě, která prostor ulice rozšířila do podoby jakéhosi městského bulváru. Řešený domovní blok tak jednoznačně čerpá inspiraci u dochované okolní historické zástavby, na niž navazuje jak hmotově, tak i řešením povrchů fasád a svým slohovým a výrazovým provázáním s okolní zástavbou, tak zcela zásadním způsobem formuje charakter frekventovaného veřejného prostranství, které je od doby výstavby východního nádraží možno považovat za jednu z hlavních vstupních tras do historického jádra města. Svým komplexním hmotovým a architektonickým řešením, ovlivněným částečně dozvuky Sorely, a svým citlivým zasazením do poválečných proluk, představuje v organismu historické zástavby městského centra zcela unikátní doklad poválečné zástavby, naprosto odlišný od strohých hmotových dostaveb, které lze vidět např. v prostoru Horního náměstí a ulice Mezi Trhy.

Dosavadní stav projednání:

Navrhované úpravy byly předem konzultovány se zástupcem NPÚ.

Vyhodnocení žádosti:

I. Národní památkový ústav na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že navržené **zateplení uličních průčelí dotčených objektů** není v souladu se zájmem ochrany výše uvedených kulturněhistorických hodnot.

Zdůvodnění:

Navrhované zateplení předmětných uličních fasád by zcela setřelo osobitost a architektonickou autenticitu daného komplexně řešeného bloku, který svou hodnověrnost čerpá v transparentním užití materiálů a povrchových úprav typických pro dochovanou okolní historickou zástavbu, na níž v mnoha směrech odkazuje. Tento přístup je příznačný pro doznívající Sorelu, která na daném objektu zanechává patrnou stopu v podobě reliéfní výzdoby a užití břizolitových omítek s tradičními dekorativními prvky (bosáže, rustiky, dekorativní zábradlí, konzoly balkónových konstrukcí atd.). Jedná se tak mj. i o nejhodnotnější a nejkompaktněji zachovaný doklad zástavby tohoto architektonického stylu v centru Opavy. Překrytí autentických fasád zateplovacím systémem tl. 160mm by došlo k znevěrohodnění této zástavby a k narušení její autentické proporcionality, což by se zejména u objektu Hrnčířská 3 projevilo jeho vystoupením před líc navazujícího autentického předválečného domu Hrnčířská 1, na nějž navazuje. Tímto by došlo k narušení původní snahy o harmonické dotvoření části původní fronty domů v této části ulice, která byla zničena v důsledku poválečných asanací. Díky odskočení zateplovací vrstvy by daná fasáda vůči sousednímu domu vyčnívala do prostoru, což je v rozporu nejen s architektonicko-urbanistickými standardy architektury přelomu 19. a 20. století, která je pro zástavbu MPZ Opava určující.

V zájmu zachování autentického výrazu dotčených objektů a jejich architektonického ztvárnění, je žádoucí, aby byly zachovány, případně opět použity, dobově odpovídající materiály, barevná řešení a způsoby povrchových úprav, které se významně spolupodílejí na formování historicky autentického výrazu předmětné zástavby. Aplikací novodobých prvků, užitím odlišných materiálů či způsobů povrchových úprav by došlo ke snížení komplexní vypovídací hodnoty a architektonické osobitosti těchto objektů, jakožto dokladů úrovně dobového stavebnictví a jejich výrazových forem.

II. Národní památkový ústav na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že **ostatní navržené úpravy (vyjma zateplení uličních fasád viz výroková část I.) jsou** v souladu se zájmem ochrany výše uvedených kulturněhistorických hodnot.

Zdůvodnění:

Navržené úpravy (kromě zateplení uličních průčelí) nemění významnějším způsobem architektonické vyznění objektu. Dvorní fasády je možno zateplit vzhledem k jejich strohému řešení a pohledové neexponovanosti. Vzhledem k jednoduchému profilu stávajících dřevěných okenních výplní, je možno tyto nahradit výplněmi plastovými. Obnovení zaslepených výkladců přispěje k rehabilitaci původního architektonického výrazu.

S pozdravem

Ing. arch. Marie Bartošová
vedoucí odboru péče o památkový fond